

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Olemme harrastustoimintaa (esim. historiakerhot) tarjoavana tahona todenneet, että harrastusmahdollisuuksien järjestäminen lapsille ja nuorille on varsinkin kaltaistemme pienten toimijoiden osalta vaikeaa nykyisessä Harrastamisen Suomen mallissa. Nyt kunnat kilpailuttavat ja tarjoavat vain kustannustehokkaimmat ja "perinteiset" harrasteet, jolloin uusia harrastuksia tai niiden kokeilumahdollisuuksia ei ole helppoa tarjota tai päästä esittelemään kohderyhmälle.

Liikunnan lisäksi myös kulttuuriperintöön ja omaan lähiympäristöön, historiaan, taiteeseen ja kulttuuriin liittyvät harrastukset kiinnostavat valtakunnallisten kyselyjenkin mukaan nuoria, mutta niitä on tarjolla vähemmän kuin esimerkiksi liikuntaharrastuksia (joita pidämme myös tärkeinä). Toivomme, että kaikenlaisista taustoista tulevat nuoret voisivat harrastaa myös historiaa, taidetta ja kulttuuria, tutustua monipuolisesti lähiympäristöönsä ja sen erilaisiin luonto- ja kaupunkikohteisiin ja vahvistaa omaa identiteettiään ja tunnetta kuulumisestaan lähiyhteisöön.

Toivomme myös konkreettisia tekoja lukuharrastuksen pikaiseksi elvyttämiseksi, koska luku- ja kirjoitustaidot ovat olennainen osa osallisuutta ja osallistumista, sekä aktiivista kansalaisuutta ja opiskelu- ja työelämätaitoja.

Pidämme tärkeänä kulttuurikasvatussuunnitelmien edistämistä kuntiin, joissa niitä ei ole.

Pidämme tärkeänä mahdollistaa moninaisista taustoista tuleville nuorille monet polut ja unelmat osoittamalla, että heidän kaltaisensa ihmiset ovat jo erilaisilla poluilla. Tätä voidaan edistää rekrytoimalla kouluihin, nuorisotoimeen ja harrastustoimintaan mukaan moninaisuutta edistäviä työntekijöitä ja nostamalla aktiivisemmin esiin erilaisia roolimalleja ja kulttuuriperintöjä. Oppiminen omista ja toisten kulttuuriperinnöistä edistää ymmärrystä ja empatiataitoja, jotka rakentavat hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.

Vanhemmuuden ja kotilojen tukeminen on ensiarvoisen tärkeää monien lueteltujen ongelmien ennaltaehkäisyssä.

Miten lasten ja nuorten osallisuutta konkreettisesti edistetään? Monet nuoret kertovat, että eivät halua osallistua (joka sekin on osallisuutta) tai saadaksesen vaikutusmahdollisuuden, heidän pitäisi käyttäytyä tietyllä tavalla. (Tämä tullut ilmi Erasmus+ hankkeessamme Policing the policies). Rakenteiden pitäisi olla sellaiset, että osallistuminen on mahdollista monenlaisista taustoista tuleville ja erilaisille persoonallisuuksille, ei vain niille, jotka kokevat esim. nuorisovaltuustotoiminnan luontevana toimintana itselleen.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

-

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

-

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

-

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

-

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

-

Muita näkemyksiä ohjelmasta

-

Vihreälehto Ira
Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura - Suomen
Kulttuuriperintökasvatuksen seura, Ira Vihräelehto